

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Α΄) ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Α΄ ΚΑΙ Β΄)**

ΤΡΙΤΗ 6 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Α Π Α Ν Τ Η Σ Ε Ι Σ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΚΑΡΑΡΓΥΡΗ ΓΙΟΥΛΑ, ΚΟΥΤΡΟΥΛΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ

- A.** Στο συγκεκριμένο απόσπασμα ο δοκιμιογράφος απευθύνει υποθετικές συμβουλές ενός πατέρα προς το παιδί του. Αρχικά, παρατηρεί την ωρίμανση του παιδιού του, την τάση του για ανεξαρτητοποίηση, την κριτική του τοποθέτηση απέναντι στον ίδιο, αλλά και την αντιπαράθεση προς τη γενιά των μεγαλύτερων. Επιπροσθέτως, εντοπίζει τη θέληση του νέου για αποδέσμευση από τις καθημερινές πατρικές νουθεσίες αλλά και την αναζήτηση μιας αξίας στη ζωή του. Ως προς αυτό, ο πατέρας προτάσσει την αξία της γνησιότητας στις καθημερινές κοινωνικές αλληλεπιδράσεις του νέου, αλλά και στη μελλοντική εργασία που θα επιλέξει, την οποία του προτείνει να ασκεί ολόψυχα. Κλείνοντας, υπενθυμίζει στο παιδί του πως οι προτροπές αφορούν την αρχή μόνο της μετέπειτα αυτόνομης πορείας του.

(112 λέξεις)

- B1.** Σύμφωνα με το συγγραφέα, ένας χειρώνακτας που ξέρει το αντικείμενό του και το αγαπά γνωρίζει μεγαλύτερη καταξίωση από έναν κακό επιστήμονα. Πιο συγκεκριμένα, αυτό που καθιστά έναν άνθρωπο άξιο και επιτυχημένο επαγγελματία δεν είναι το αντικείμενο της εργασίας του, αλλά ο τρόπος που το ασκεί. Όταν ο εργαζόμενος αντιμετωπίζει τη δουλειά του με εντιμότητα, πάθος, ενδιαφέρον και αγάπη, το παραγόμενο αποτέλεσμα είναι θετικό. Αντίθετα, όταν ο εργαζόμενος αντιμετωπίζει το αντικείμενό του, ακόμη και αν αυτό είναι κοινωνικά προβεβλημένο, με απέχθεια και ανία, τότε το αποτέλεσμα της δουλειάς του μόνο εμπνευσμένο και πρωτοποριακό δεν θα μπορούσε να χαρακτηριστεί.

- B2.** α) «Κάνει ψύχρα, πάρε το πανωφόρι σου»
«Μην πίνεις νερό ιδρωμένος»
- β) όμως = αντίθεση
αλλά = αντίθεση
και = προσθήκη

Ύστερα = χρονική σχέση

(Οι μαθητές μπορούν να επιλέξουν τρεις, χωρίς να δηλώσουν τη σημασία τους)

- B3. α)** αρχίζεις = ξεκινάς
σπουδαιότερο = σημαντικότερο
ιδέες = αντιλήψεις, απόψεις
ωραία = όμορφη
μαραγκός = ξυλουργός
- β)** συχνά ≠ σπάνια
καλύτερο ≠ χειρότερο
ανώτερη ≠ κατώτερη
απαρνιέσαι ≠ αποδέχεσαι
άξιος ≠ ανάξιος
- B4. α)** Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί β' ενικό πρόσωπο σκόπιμα, για να δώσει στο κείμενό του ζωντάνια και παραστατικότητα, καθώς απευθύνει τις συμβουλές του θεωρητικά στο ίδιο του το παιδί, ουσιαστικά όμως σε κάθε νέο άνθρωπο που περνά το κατώφλι της εφηβείας. Έτσι το κείμενό του κερδίζει σε πειστικότητα και δημιουργεί την αίσθηση διαλόγου με κάθε νεαρό αναγνώστη.
- β)** - «μια αξία – πυξίδα»
- «σβήσε με, σιγά – σιγά, από τους λογισμούς σου».
- Γ. Κεντρική έννοια:** Συγκρούσεις μεταξύ εφήβων και ενηλίκων στο οικογενειακό περιβάλλον
- Δεδομένα:** Ύπαρξη συγκρούσεων μεταξύ ανηλίκων και ενηλίκων στην οικογένεια
- Ζητούμενα:**
1. Ποια θέματα προκαλούν συγκρούσεις μεταξύ εφήβων και ενηλίκων στο οικογενειακό περιβάλλον;
  2. Με ποιους τρόπους θα μπορούσαν να ξεπεραστούν οι εντάσεις μεταξύ εφήβων και ενηλίκων στην οικογένεια;

Πρόλογος:

Ένα συχνό φαινόμενο που παρατηρείται, με αυξανόμενα μάλιστα ένταση, στις σύγχρονες κοινωνίες του αναπτυγμένου κόσμου είναι η σύγκρουση μεταξύ των γενεών, ιδιαίτερα μέσα στα πλαίσια της οικογένειας. Πρόκειται για μία κατάσταση που οδηγεί πολλές φορές και τις δύο πλευρές, ενηλίκους και ανηλίκους, σε ακραίες συμπεριφορές, γεγονός που οδηγεί στην ανάγκη εύρεσης τρόπων για να ξεπεραστούν οι εντάσεις και να ομαλοποιηθούν οι σχέσεις, μεταξύ των γενεών. Καλό όμως θα ήταν πρώτα να αναλυθούν και να περιγραφούν τα θέματα που οδηγούν τους εφήβους και τους ενηλίκους σε συγκρουσιακές καταστάσεις.

Κυρίως θέμα:

1^ο Ζητούμενο:

Θέματα που προκαλούν συγκρούσεις μεταξύ εφήβων και ενηλίκων στο οικογενειακό περιβάλλον:

- Καθημερινά ζητήματα της οικογενειακής συμβίωσης (διενέξεις λόγω «τριβής» των μελών). Ειδικοί μάλιστα παρατηρούν αύξηση των ενδοοικογενειακών τσακωμών κατά τις αργίες / υπερπροστατευτική στάση γονέων.
- Κοινωνικά ζητήματα, επιλογές και στάσεις ζωής. Η διαφορετική αντίληψη για την επιλογή συντρόφων, η αντιπαράθεση του παραδοσιακού με το μοντέρνο τρόπο ζωής, οι διαφορετικές επιλογές τρόπων ψυχαγωγίας, οι επαγγελματικές επιλογές των νέων.
- Πολιτικά θέματα: Η αξιολόγηση της πολιτικής επικαιρότητας και των εξελίξεων, η αιτιολόγηση της τρέχουσας πολιτικής και οικονομικής κρίσης, η συνακόλουθη θεώρησή της από μια συμβατική ή μια επαναστατική οπτική.
- Η αλληλεπίδραση των νέων με τα τεχνολογικά μέσα. Ο χρόνος και η ποιότητα της σχέσης των νέων με την τεχνολογία δημιουργεί προστριβές με τους γονείς, καθώς οι τελευταίοι δεν είναι πλήρως εξοικειωμένοι με τις εξελίξεις.
- Η παράδοση: διαχρονικά αποτελεί συμβατικό θεσμό σύνδεσης με το παρελθόν. Ως εκ τούτου, αντιμετωπίζεται από τους νέους ως παρωχημένος και συντηρητικός, κάτι που φοβίζει τους γονείς.
- Η θρησκεία: Συχνά επιλέγεται ως παραδοσιακό ηθικοπλαστικό μέσο από τους γονείς. Οι νέοι, εκ φύσεως, είναι πιο απελευθερωμένοι, περίεργοι και αμφισβητούν τις άνωθεν επιβαλλόμενες αξίες. Ιδίως στις μέρες μας κυριαρχεί στις τάξεις τους μια, μάλλον, άθρησκη στάση ζωής.

2^ο Ζητούμενο:

Τρόποι για να ξεπεραστούν οι εντάσεις μεταξύ εφήβων και ενηλίκων στα πλαίσια της οικογένειας.

Για να επιτευχθεί αυτό, πρέπει οι μεγάλοι:

- ν' αποβάλλουν τη στείρα συντηρητική συμπεριφορά, να σταματήσουν να φέρονται ως "αυθεντίες", να γίνουν περισσότερο μετριοπαθείς και σκεπτικιστές στην προσέγγισή τους με τους νέους. Να αφιερώνουν ποιοτικότερο χρόνο στα παιδιά για ουσιαστική επικοινωνία.
- να λαμβάνουν υπόψη τους ότι το κοινωνικό κατεστημένο είναι δημιούργημά τους και διατηρεί πολλές ατέλειες τις οποίες κληροδοτούν στη νέα γενιά. Γι' αυτό, θα πρέπει να σταματήσουν τους αφορισμούς και να στέκονται περισσότερο κριτικά απέναντι στα προβλήματα που προκύπτουν.
- χρειάζεται οι μεγάλοι να απεγκλωβιστούν από το συντηρητικό πνεύμα και να δείχνουν μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στη νέα γενιά
- να σταματήσουν τις απαγορεύσεις και τα "μη".
- να κατευνάσουν την οργή τους.
- να στηρίξουν τη συναισθηματική και ψυχική προσφορά τους στην αγάπη, την επιμονή και υπομονή, την αλήθεια και την εμπιστοσύνη απέναντι στη νέα γενιά.

Οι νέοι από την άλλη πρέπει με υπευθυνότητα και σεβασμό: να εμπιστεύονται ό,τι αντέχει στο χρόνο και έχει αξία, να στέκονται με σεμνότητα και σεβασμό απέναντι στις πολύτιμες αξίες της πολιτιστικής τους κληρονομιάς.

Και οι δυο γενιές χρειάζεται:

- ν' αντιμετωπίζουν η μία την άλλη ισότιμα με σεβασμό στην προσωπικότητα και στα δημιουργήματά της κάθε μίας. Αμοιβαίος διάλογος για ουσιαστική επικοινωνία και αμοιβαίες υποχωρήσεις στα ζητήματα που προκύπτουν
- ο αυτοσεβασμός, ο αυτοέλεγχος και η αυτοκριτική είναι αρετές, που πρέπει να διέπουν και τις δύο γενεές για να μπορεί να επιτευχθεί η σύζευξη της πείρας και της τόλμης, που θα θέσει τις βάσεις γόνιμης συνύπαρξης και συνεργασίας και θα οδηγήσει στην εξέλιξη.

Επίλογος:

Από την ανάλυση που προηγήθηκε έγινε εμφανής η σοβαρότητα του θέματος, καθώς εγκυμονεί κινδύνους για την ομαλή λειτουργία του θεσμού της οικογένειας. Εξίσου διακριτή όμως κατέστη και η δυνατότητα αντιμετώπισης του φαινομένου μέσω της συνειδητοποίησής του, αλλά και της συστηματικής δραστηριοποίησης όλων των σχετικών φορέων. Σε κάθε περίπτωση, απαραίτητη κρίνεται η θέληση και των δύο πλευρών να συνεργαστούν, καθώς μόνο έτσι διαφαίνεται αισιοδοξία για το μέλλον της κοινωνίας μας.

Σχόλιο

Τα φετινά θέματα των εξετάσεων για τα Ημερήσια και Εσπερινά Επαγγελματικά Λύκεια κρίνονται βατά και καλά διατυπωμένα. Το κείμενο που επιλέχθηκε ήταν ενδιαφέρον και χωρίς ιδιαίτερη δυσκολία ως προς την περιληπτική του απόδοση. Οι ερωτήσεις της ενότητας Β ήταν εντός της ύλης και προέρχονταν κυρίως από τη θεωρία Α' και Β' Λυκείου. Επιλέχθηκε ως Β1. ερώτημα η ανάπτυξη φράσης έναντι του Σωστού – Λάθους της προηγούμενης χρονιάς, για την οποία ίσως το όριο των 60 – 70 λέξεων ήταν περιορισμένο. Τέλος, το θέμα της παραγωγής λόγου ήταν από την ύλη της Α' Λυκείου. Η διατύπωσή του ήταν σαφής και ακριβής, οπότε τα παιδιά δεν πρέπει να συνάντησαν ιδιαίτερη δυσκολία.

Σημείωση 1: Το θέμα της έκθεσης έχει τεθεί ως διαγώνισμα στα παιδιά του φροντιστηρίου μας (Ενιαίου και ΕΠΑ.Λ) στην εξεταστική περίοδο του Δεκεμβρίου (11/12/2016).

Σημείωση 2: Οι απαντήσεις για τα ερωτήματα της θεωρίας, βρίσκονται στα φροντιστηριακά μας βιβλία Α', Β' και Γ' Λυκείου.